

MALE BOGINJE/OSPICE INFORMATIVNI LIST

Šta su male boginje/ospice?

Male boginje/ospice su visoko zarazna bolest koja se proširila širom svijeta i ne treba da se potcjenjuje. Prvenstveno kod male djece i odraslih izaziva često teže komplikacije. Bolest oslabi imunološki sistem tijela djelimično mjesecima ili godinama što znači da i bezazlene zarazne bolesti često mogu poprimiti ozbiljan tok.

Kombinovana vakcina protiv malih boginja/ospica, zauški/zaušnjaka i rubeole, koja je u Austriji besplatna za sve starosne grupe, štiti nakon dvije doze vakcine pouzdano od infekcije i prenošenja bolesti na druge.

Koji su simptomi?

Otprilike 7 do 14 dana nakon infekcije javljaju se simptomi slični gripu/gripu kao što su povišena temperatura, curenje iz nosa, kašalj i konjunktivitis. Otprilike 4 dana kasnije pojavljuje se osip koji se od glave širi po cijelom tijelu. Komplikacije mogu biti upala srednjeg uha, bronhitis, upala pluća ili upala mozga. U veoma rijetkim slučajevima može se tek nakon mnogo godina pojaviti upalna degeneracija mozga, subakutni sklerozirajući panencefalitis ili skraćeno SSPE koji je uvijek smrtonosan.

Kako dolazi do zaraze?

Male boginje/ospice prenose se kapljičnim putem s čovjeka na čovjeka. Oboljele osobe izlučuju virus prilikom govora, kašljanja i kihanja. Kod kontaktnih osoba koje nemaju dovoljnu imunološku zaštitu, vjerovatnoća infekcije je preko 90 %. Do zaraze može doći već ako se nalazite u prostoriji u kojoj je ranije boravila zaražena osoba. Tjelesni sekreti oboljele osobe mogu na površinama nekih predmeta ostati zarazni do 2 sata.

Vakcinišite/cijepite se!

Samo preventivna zaštitna vakcinacija može efikasno da spriječi obolijevanje i prenošenja na druge osobe. Vakcinacija protiv malih boginja/ospica dostupna je kao kombinovana vakcina (protiv malih boginja/ospica, zauški/zaušnjaka i rubeole) u okviru besplatnog programa vakcinacije. Preporučene su 2 vakcine od navršenih 9 mjeseci života. Propuštene vakcine mogu i treba da se nadoknade što prije moguće u bilo kojoj starosnoj dobi. Vakcinu protiv malih boginja/ospica, zauški/zaušnjaka i rubeole ne možete međutim primiti ako ste trudni ili imate ozbiljno narušen imunološki sistem. Vakcinacija se između ostalog vrši u ljekarskim/liječničkim ordinacijama ili u vakcinalnom centru Town Town Zdravstvene službe Grada Beča. Prijaviti se možete na stranici <https://impfservice.wien/> ili putem Zdravstvenog telefona na broj 1450.

Imate li još pitanja vezano za male boginje/ospice? Zdravstveni telefon Grada Beča dostupan je na broj telefona **1450** svakog dana od 0 do 24 sata.

Mjere ponašanja u izolaciji

Oboljeli ste od malih boginja/ospica ili brinete o osobi koja ima male boginje/ospice:

- Osobe koje imaju male boginje/ospice, zarazne su **otprilike 4 dana prije i 4 dana nakon** pojave osipa!
- Tokom tog vremena mogu se lako zaraziti druge osobe koje nemaju dovoljnu imunološku zaštitu. Stoga se odvojite prostorno od drugih ukućana i boravite po mogućnosti u nekoj odvojenoj sobi. U tom vremenu ne smijete izlaziti iz stana, niti imati kontakt s drugim osobama niti primati posjete.
- Stan ili smještaj napustite samo radi apsolutno neophodnih medicinskih usluga i nosite u tom slučaju obavezno FFP2 masku. Obavezno se najavite unaprijed telefonskim putem i istaknite da ste u izolaciji zbog oboljenja od malih boginja/ospica. U bolnici, ljekarskoj/liječničkoj ordinaciji ili kod sanitetskog prevoza moraju se naime poduzeti mjere radi zaštite drugih osoba.

Imate ili ste imali kontakt sa osobom koja ima male boginje/ospice:

- Male boginje/ospice su veoma **zarazne**. Stoga se ugroženim kontakt osobama smatraju sve osobe koje nemaju dovoljnu imunološku zaštitu i koje su bez zaštitnih mjera bile u blizini neke osobe koja ima male boginje/ospice. Prvi znakovi malih boginja/ospica mogu se pojaviti već od 7. dana nakon kontakta, a najkasnije nakon 21 dan.
- Kontakt osobe moraju zdravstvenoj službi dokazati da li imaju **dovoljnu zaštitu** od malih boginja/ospica. To mogu učiniti ili knjižicom o imunizaciji (Impfpass) u koju je upisana **2-struka vakcinacija** protiv malih boginja/ospica ili **analizom krvi kako bi se ustanovilo postojanje antitijela** protiv malih boginja/ospica.
- Kod kontakt osoba koje **nemaju te dokaze**, postoji sumnja da su zarazne i one se u skladu s austrijskim Zakonom o epidemiji **izoliraju** 18 do 21 dan, računajući od zadnjeg kontakta sa oboljelom osobom. To znači da u tom vremenu ne smijete napuštati stan, niti imati kontakt s drugim osobama niti primati posjete.
- Ako morate otići kod ljekara/ke odn. liječnika/ce, morate se telefonskim putem unaprijed najaviti i istaći da ste u izolaciji zbog kontakta sa malim boginjama/ospicama. U slučaju akutno potrebne medicinske pomoći, treba da se nazove broj 1450, i takođe ukaže na izolaciju. Ako imate simptome koji upućuju na male boginje/ospice, obavijestite i [Zdravstvenu službu](#).
- Ako niste imuni, raspitajte se kod svoje zdravstvene službe kako i gdje možete primiti vakcinu. Ako primite vakcinu u roku od 72 sata nakon kontakta sa osobom koja ima ili je imala male boginje/ospice, bolest se još može spriječiti. O načinu postupanja kod djece mlađe od 9 mjeseci posavjetujte se sa pedijatrom ili pedijatricom. Ako ste trudni, obratite se svom nadležnom ljekaru/ki odn. liječniku/ci.
- Ako nije jasno da li imate imunološku zaštitu, raspitajte se kod svoje zdravstvene službe kako se to može provjeriti.

Krvni test radi dokazivanja imunološke zaštite protiv malih boginja/ospica ako nije jasno da li imate imunološku zaštitu:

- Prethodno morate obavijestiti laboratoriju da ste bili u kontaktu sa osobom koja je imala male boginje/ospice. Samo tako se u laboratoriji mogu preduzeti zaštitne mjere za slučaj da ste već zarazni.
- Da bi se uzeo uzorak krvi, ne smijete imati znakove bolesti koji upućuju na male boginje/ospice, a **van svog stana morate uvijek nositi FFP2 masku**.

Imate li još pitanja vezano za male boginje/ospice? Zdravstveni telefon Grada Beča dostupan je na broj telefona **1450** svakog dana od 0 do 24 sata.